

prima instanță: E. Pșenița

dosarul nr. 3ra-872/15

instanța de apel: A. Gheorghieș, N. Chircu, A. Toderaș

DECIZIE

08 iulie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tatiana Vieru
Iurie Bejenaru
Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Bronic - Nord”

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Bronic - Nord” împotriva Primăriei satului Parcova, r-nul Edineț, intervenienți accesorii Societatea cu Răspundere Limitată „Linava” și Societatea cu Răspundere Limitată „Luxamin-Nord” cu privire la contestarea actului administrativ

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 19 februarie 2015 prin care a fost respinsă cererea de apel declarată de Societatea cu Răspundere Limitată „Bronic - Nord” și menținută hotărârea Judecătoriei Edineț din 06 octombrie 2014, prin care acțiunea a fost respinsă. ca tardivă

constată:

La 03 aprilie 2014, SRL „Bronic - Nord” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei sat. Parcova, r-nul Edineț cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că la 24 august 2013, Primăria sat. Parcova, r-nul Edineț a eliberat Societății cu Răspundere Limitată „Linavan” Certificatul de urbanism pentru proiectare cu nr. 2 din 24 august 2013, iar ulterior a eliberat Autorizația de construire cu nr. 2 din 04 noiembrie 2013.

Susține că despre existența acestor acte, a luat cunoștință la 27 decembrie 2013, în cadrul examinării dosarului contravențional cu nr. 4-138/13, când au fost prezentate de către reprezentantul SRL „Linavan”.

Afirmă că la 27 ianuarie 2014, prin scrisoare recomandată a expediat în adresa Primăriei sat. Parcova, r-nul Edineț, cererea prealabilă cu privire la anularea

Certificatului de urbanism cu nr. 2 din 24 august 2013 și Autorizației de construire cu nr. 2 din 04 noiembrie 2013.

Menționează că din cauza refuzului de a soluționa în termen cererea nominalizată, este nevoit să sesizeze instanța de contencios administrativ în vederea anulării pe cale judiciară a actelor administrative contestate.

Remarcă că construcția în privința căreia a fost eliberat certificatul de urbanism și autorizația de construire se efectuează pe terenul pe care sunt amplasate bunurile ce constituie proprietate a SRL „Bronic - Nord” și anume, terasele de depozitare a deșeurilor menajere.

Menționează că acest fapt se probează prin contrapunerea Planului grafic al terenului nr. cadastral 4138101168 cu Planul de amplasament al construcției litigioase.

Susține că conform art. 3 al Legii privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, pentru eliberarea certificatului de urbanism solicitantul trebuia să prezinte în mod obligatoriu acordul autentificat notarial al coproprietarilor de imobil/teren ale căror interese pot fi afectate nemijlocit în procesul executării lucrărilor de construcție și în perioada exploatării obiectului construit. Or, în situația când construcția este edificată din contul distrugerii bunurilor SRL „Bronic - Nord” prezentarea acordului proprietarului imobilului învecinat era absolute obligatoriu.

Indică că mai mult ca atât, construcția în privința căreia au fost emise actele contestate, depășește hotarul terenului aflat în proprietatea SRL „Linavan”.

Invocă prevederile art.6 al Legii nominalizate, care stabilește în mod imperativ prescripțiile și elementele pe care trebuie să le conțină certificatul de urbanism. În speță, Certificatul de urbanism cu nr. 2 din 24 august 2013 nu conține toate elementele prevăzute de lege și respective este pasibil de nulitate.

Solicită anularea Certificatului de urbanism pentru proiectare cu nr. 2 din 24 august 2013 și Autorizației de construire cu nr. 2 din 04 noiembrie 2013, eliberate de Primăria sat. Parcova, r-nul Edineț, suspendarea Certificatului de urbanism și a Autorizației menționate, obligarea Primăriei sat. Parcova, r-nul Edineț să prezinte în ședința de judecată toate actele care au stat la baza emiterii Certificatului de urbanism pentru proiectare cu nr. 2 din 04 noiembrie 2013, și Autorizației de construire cu nr. 2 din 04 noiembrie 2013.

Prin încheierea Judecătorie Edineț din 31 iulie 2014 a fost antrenat în proces în calitate de intervenient accesoriu alături de pârâtul Primăria com. Parcova, r-nul Edineț, SRL „Luxamin - Nord”, sediul în or. Edineț, str. Ion Neculce, 12, ap. 1.

Prin cererea de completare a temeiului acțiunii, SRL „Bronic-Nord” a solicitat anularea Certificatului de urbanism pentru proiectare cu nr. 2 din 24 august 2013 și Autorizației de construire cu nr. 2 din 04 noiembrie 2013.

În motivarea acesteia a invocat că conform contractului de vânzare-cumpărare cu nr. 4814 din 01 octombrie 2003 și actului de primire-predare din 01 octombrie 2003, SRL „Bronic-Nord” a dobândit dreptul proprietate asupra

construcțiilor fostului Complex de producere a cărnii de porc, lăsate pe terenul cu nr. cadastral 4138101168, situat în extravilanul sat. Parcova, r-nul Edineț, inclusiv și asupra paturilor de nămol numite terenuri de mâl (formate din 5 decantoare de acumulare, 3 bazine de acumulare și 1 rezervor de dezinfectare) destinate pentru filtrarea și prelucrarea deșeurilor menajere ce provin din activitatea Complexului de producere a cărnii de porc.

Susține că prin natura și destinația lor, paturile de nămol (numite terenuri de mâl) sunt destinate folosinței bunurilor principale și prin prisma art. 597 Cod civil, ele sunt aderate un singur bun, motiv pentru care efectele actului juridic încheiat în legătură cu un bun complex se răsfrâng asupra tuturor părților componente ale bunului respectiv.

Afirmă că Certificatul de urbanism pentru proiectare cu nr. 2 din 04 noiembrie 2013 și Autorizația de construire cu nr. 2 din 04 noiembrie 2013 prevăd executarea lucrărilor de construcție anume pe porțiunea din terenul cu nr. cadastral 4138101168 pe care sunt amplasate paturile de nămol (numite terenuri de mâl).

Remarcă că prin autorizarea lucrărilor de construcție din contul demolării paturilor de nămol în mod direct se afectează dreptul de proprietate al SRL „Bronic-Nord” asupra bunurilor dobândite în mod licit.

Menționează că conform prevederilor pct.18 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 2 din 27 martie 2006, legalitatea autorizației de construcție a locuinței sau anexelor acesteia trebuie analizată în legătură strânsă cu dreptul de vecinătate. Reieșind din dispozițiile art. 379 alin. (1) Cod civil, obligativitatea anexării acordului vecinilor apare în cazul în care ridicarea sau exploatarea construcției atentează în mod inadmisibil asupra dreptului de proprietate al vecinului, de acesta dispune în privința terenului sau altui imobil. Prin atentare inadmisibilă se va înțelege imixtiunea exercitată prin lucrările menționate asupra unuia din atributele dreptului de proprietate al nui, care nu poate fi primită, acceptată în condițiile de normalitate a iilor de conviețuire social.

Mai indică că certificatul de urbanism pentru proiectare cu nr. 2 din 24 august 2013 și Autorizația de construire cu nr. 2 din 04 noiembrie 2013 au fost eliberate pentru efectuarea lucrărilor de construcție pe un teren agricol, fapt care categoric este interzis de legislație de a dezafecta terenurile agricole în scop de construcție.

Prin hotărârea Judecătoriei Edineț din 06 octombrie 2014 a fost respinsă acțiunea, ca tardivă.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 19 februarie 2015 a fost respinsă cererea de apel declarată de SRL „Bronic - Nord” și menținută hotărârea primei instanțe.

La 04 mai 2015, SRL „Bronic - Nord” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Sușține că la 27 decembrie 2013, în cadrul ședinței de judecată pe cauza contravențională cu nr. 4-138/13, a luat cunoștință cu Certificatul de urbanism pentru proiectare cu nr. 2 din 24 august 2013 și cu Autorizația de construire cu nr. 2 din 04.11.2013.

Menționează că termenul legal de contestare a acestor acte administrative pe cale prealabilă este de 30 de zile. Acest termen a început, conform art. 111 alin. (3) CPC, în ziua imediat următoare datei comunicării actelor contestate, adică la 28 decembrie 2013 și urma să expire la 26 ianuarie 2014.

Indică că datorită faptului că ziua de 26 ianuarie 2014, era zi de duminică, termenul de contestare pe cale prealabilă a actelor administrative, urma să expire conform art. 112 alin. (2) CPC, în următoarea zi lucrătoare, adică la 27 ianuarie 2014.

Afirmă că la 27 ianuarie 2014, fiind grav bolnav (febră ridicată) nu a fost în stare să se deplaseze în com. Parcova pentru a depune cererea prealabilă, dar a solicitat telefonic avocatului Ion Crețu (aflat în mun. Chișinău) să semneze cererea prealabilă și să o expedieze prin poștă.

Accentuează faptul că cererea prealabilă a fost expediată de către avocatul său de la oficiul poștal MD-2012 (mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, nr.134) la 27 ianuarie 2014, fiind recepționată de către Primăria sat. Parcova, la 03 februarie 2014, fapt recunoscut chiar de către intimat.

Indică că scrisoarea recomandată, expediată la 27 ianuarie 2014, a ajuns din mun. Chișinău în com. Parcova, r-nul Edineț în decursul a 3-4 zile, dar deoarece ziua de 01 februarie 2014 și 02 februarie 2014, erau zile nelucrătoare, scrisoarea a fost înregistrată abia luni la 03 februarie 2014.

Menționează că intuind rea-credința a intimatului de a invoca în viitor faptul că nu au primit cererea prealabilă la 03 februarie 2014, directorul SRL „Bronic-Nord” personal s-a prezentat la Primăria sat. Parcova pentru a verifica dacă scrisoarea recomandată expediată din numele SRL „Bronic-Nord” de către avocatul Ion Crețu a fost recepționată și suplimentar a mai transmis un exemplar de cerere semnat și ștampilat.

Remarcă că în cererea de chemare în judecată, a indicat expres că cererea prealabilă a fost expediată la 27 ianuarie 2014, anexând la cererea de chemare în judecată atât cererea prealabilă, cât și dovada expedierii acesteia.

Sușține că dacă instanța de fond, la primirea cererii de chemare în judecată, ar fi constatat nerespectarea procedurii prealabile, atunci trebuia să restituie cererea de chemare în judecată în temeiul art. 170 alin. (1) lit. a) CPC sau dacă a acceptat spre examinare a astfel de acțiune, atunci eroarea urma să fie corectată prin scoaterea cererii de pe rol în temeiul art. 267 lit. a) CPC.

Indică că dacă instanța ar fi acționat prompt și ar fi adoptat una din măsurile susmenționate, atunci dânsul în termen de 6 luni din data expedierii scrisorii recomandate (până pe 27 iulie 2014) s-ar fi adresat la ÎS „Poșta Moldovei” pentru

obținerea unei confirmări de expediere a scrisorii recomandate anume la 27 ianuarie 2014.

Remarcă faptul că instanța de fond a acceptat spre examinare o asemenea cerere și că de la primirea cererii au derulat anumite acțiuni procedurale (emiterea încheierii de respingere a măsurilor de asigurare a acțiunii, examinarea recursului împotriva unei asemenea încheieri, numirea ședințelor de judecată), fără ca intimatul să obiecteze în termen rezonabil privitor la nerespectarea procedurii prealabile și că s-a scurs termenul în care dânsul ar fi avut posibilitate să asigure prin alte mijloace de probă dovada depunerii în termen a cererii prealabile, creează premisele unei posibile îngrădiri a accesului liber la justiție pentru recurent.

Menționează că concluzia în cauză se regăsește și în Avizul consultativ al Plenul Curții Supreme de Justiție din 14 aprilie 2014, care în virtutea principiului securității raporturilor juridice, este aplicabil și la soluționarea corectă a prezentei cauze.

Remarcă că instanța de fond nu a avut temei legal de a respinge acțiunea ca tardivă atunci când aceasta este depusă în termen, chiar dacă ar fi constatat că cererea prealabilă este depusă tardiv.

Susține că în lipsa unui răspuns la cererea prealabilă din 27 ianuarie 2014, care trebuia să parvină cel târziu până la 26 februarie 2014, dânsul a depus acțiunea în a 29 zi din termenul acordat de lege pentru adresarea în instanța de contencios administrativ, adică la 27 martie 2014.

La 22 iunie 2015, SRL „Linavan” a depus referință la recursul declarat, solicitând declararea acestuia ca fiind inadmisibil, cu menținerea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților, inclusiv a recurentului, la 18 martie 2015, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire anexată (f. d. 162), fiind recepționată de acesta la 20 martie 2015, ce se confirmă prin avizul de recepție (f. d. 163)

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 04 mai 2015, în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele următoare.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Actele cauzei denotă că la 24 august 2013 Primăria sat. Parcova, r-nul Edineț a eliberat Societății cu Răspundere Limitată „Linavan” Certificatul de urbanism

pentru proiectare cu nr. 2, iar ulterior, la 04 noiembrie 2013 a eliberat și Autorizația de construire cu nr. 2.

La 03 aprilie 2014, SRL „Bronic - Nord” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei sat. Parcova, r-nul Edineț cu privire la contestarea actelor administrative și anume anularea Certificatului de urbanism pentru proiectare cu nr. 2 din 24 august 2013 și Autorizației de construire cu nr. 2 din 04 noiembrie 2013 eliberate pe numele SRL „Linavan”.

Fiind investită cu judecarea prezentei acțiuni, prima instanță a ajuns la concluzia respingerii acțiunii ca tardive, soluție menținută și de instanța de apel.

În susținerea soluției date, instanțele de judecată ierarhic inferioare, făcând referire la prevederile art. 17 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, au reținut că SRL „Bronic - Nord” a încălcat termenul legal prevăzut de lege pentru înaintarea cererii prealabile.

Instanța de recurs, analizând materialele dosarului în coraport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios ajunge la concluzia că instanțele de judecată neîntemeiat au dispus respingerea acțiunii ca fiind tardivă.

Potrivit art. 14 din Legea contenciosului administrativ, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ va solicita, printr-o cerere prealabilă, autorității publice emitente, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia, în cazul în care legea nu dispune altfel.

Conform art. 16 alin. (1) din Legea menționată, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte a actului respectiv și repararea pagubei cauzate, iar conform alin. (2) al aceluiași articol, acțiunea poate fi înaintată nemijlocit instanței de contencios administrativ în cazurile expres prevăzute de lege și în cazurile în care persoana se consideră vătămată într-un drept al său prin nesoluționarea în termen legal ori prin respingerea cererii prealabile privind recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei cauzate.

Iar art. 17 alin. (1) al Legii contenciosului administrativ prevede că termenul de adresare în instanța de contencios administrativ curge de la:

a) data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acesteia;

b) data comunicării refuzului de soluționare a unei cereri prin care se solicită recunoașterea dreptului pretins sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea unei astfel de cereri;

c) data comunicării actului administrativ, în cazul în care legea nu prevede procedura prealabilă.

Astfel, în interpretare corectă a prevederilor legale enunțate este de înțeles că

termenul de sesizare a instanței de contencios administrativ curge, fie de la data comunicării răspunsului la cererea prealabilă, fie de la data expirării termenului de 30 de zile în care autoritățile indicate erau obligate să examineze cererea prealabilă.

Având în susținere prevederile legale menționate, la caz nu se contestă că SRL „Bronic - Nord” a aflat despre existența actelor, anularea căror se solicită, și anume a Certificatului de urbanism pentru proiectare cu nr. 2 din 24 august 2013 și Autorizației de construire cu nr. 2 din 04 noiembrie 2013, eliberate de Primăria sat. Parcova, r-nul Edineț pe numele SRL „Linavan” și a luat cunoștință de acestea la 27 decembrie 2013, în cadrul examinării dosarului contravențional nr. 4-138/13, când au fost prezentate de către reprezentantul SRL „Linavan”, fapt recunoscut și de către Primăria sat. Parcova, r-nul Edineț.

Instanța de recurs va remarca că deși, reprezentantul Primăriei sat. Parcova, r-nul Edineț invocă că cererea prealabilă cu privire la anularea acestor acte administrative a fost depusă de către SRL „Bronic - Nord” numai la data de 03 februarie 2014, adică cu încălcarea termenului de 30 zile prevăzut de art. 14 din Legea contenciosului administrativ, se constată că Primăria sat. Parcova, r-nul Edineț nu a respins cererea prealabilă ca depusă tardiv, mai mult, organul emitent în genere nu a dat răspuns la cererea prealabilă depusă de către SRL „Bronic - Nord”.

Sub acest aspect, instanța de recurs relevă că în cazul în care autoritatea publică sau persoana asimilată acesteia nu a examinat cererea persoanei care se consideră lezată într-un drept al său recunoscut de lege în termenul stabilit de lege și nu a dat răspuns la cererea prealabilă, persoana dată este în drept să se adreseze nemijlocit în instanța de contencios administrativ.

Termenul de sesizare a instanței de contencios administrativ, conform art. 17 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ curge, fie de la data comunicării răspunsului la cererea prealabilă de către autoritatea emitentă sau de către autoritatea ierarhic superioară, fie de la data expirării termenului de 30 de zile în care autoritățile indicate erau obligate să examineze cererea prealabilă.

În interpretarea corectă a normei enunțate, este de înțeles și faptul că nesoluționarea în termen a cererii prealabile și neacordarea răspunsului fără a fi invocată direct, de către organul sesizat, tardivitatea cererii prealabile, presupune repunerea cererii prealabile în termen, chiar dacă aceasta a fost depusă cu omiterea termenului prevăzut de art. 14 al legii menționate.

Or, neacordarea răspunsului la cererea prealabilă, echivalează cu respingerea acesteia în fond.

În susținerea opiniei menționate vine și practica stabilă a Curții Supreme de Justiție a RM.

Distinct de cele menționate mai sus, fiind cert că asupra tardivității cererii prealabile, urmează să se expună doar organul administrativ căruia i s-a adresat

cererea prealabilă, instanța de judecată urmează să se expună numai asupra termenului prevăzut de art. 17 a Legii contenciosului administrativ, ce ține de termenul de adresare în judecată.

Iar cererea de chemare în judecată depusă la 03 aprilie 2014 de către SRL „Bronic - Nord” se constată a fi în termen.

Față de cele ce preced, se stabilește că concluzia instanțelor de judecată cu privire la respingerea cererii de chemare în judecată în legătură cu tardivitatea cererii prealabile este lipsită de certitudine, fiind cert că instanțele de judecată au interpretat și aplicat incorect dispozițiile legale incidente.

Pentru considerentele expuse, se impune admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei în instanța de apel pentru rejudecarea pricinii în fond.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Bronic - Nord”

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 19 februarie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Bronic - Nord” împotriva Primăriei satului Parcova, r-nul Edineț, intervenienți accesorii Societatea cu Răspundere Limitată „Linava” și Societatea cu Răspundere Limitată „Luxamin-Nord” cu privire la contestarea actului administrativ și se remite pricina la rejudecare în Curtea de Apel Bălți, pentru examinarea pricinii în fond.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tatiana Vieru

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală

Ala Cobăneanu